

N:o 21.

Ank. till Riksd. kansli den 15 mars 1889, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 7, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl Maj:t med begäran om ändrad tid för regementsmötens hållande.

Uti en hos Andra Kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 176, har herr *J. Nilsson* i Sorröd föreslagit,

»att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t må anhålla, att regementsmötena för de indelta regementena må hållas så, att de kunna vara afslutade inom första hälften af juli månad.»

Till stöd för sin framställning har motionären anført, att, enligt hvad han genom officiella underrättelser erfarit, regementsmötena inom första och andra militärdistriktet blifvit framflyttade till tiden 26 augusti —10 september, hvarpå fälttjenstöfningar skulle följa. Berörda tid vore på landsbygden årets bästa arbetstid, den för jordbruket allra dyrbaraste. Arbetskrafterna vore då efterfrågade och i följd deraf daglönerna höjda. Regementsmötens hållande under nämnda tid skulle alltså medföra skada för jordbruket, synnerligast om ogynnsamt bergningsväder inträffade, och derjemte olägenhet för alla dem af manskapet, hvilka antingen innehade jord att bruka eller ock sökte sin utkomst såsom jordbruksarbetare. Härtill komme att, om regementsmötena framdeles blefve till samma tid förlagde, det blefve betydligt svårare för de rustnings- och roterings-skyldige att hålla sina nummer besatta med manskap.

Såsom motionären antydt, står framflyttningen af tiden för regementsmötena i sammanhang med anordnandet af så kallade fälttjänstövningar. Sådana skola innevarande år ega rum med de trupper, som tillhöra första och andra militärdistriktet, och årets regementsmöten inom dessa militärdistrikt hafva blifvit utsatta att hållas å den af motionären uppgifna tid eller omedelbart före fälttjänstövningarnas början. I fråga om anledningen dertill, att dels fälttjänstövningar nu mera ega rum på hösten och dels regementsmötena ställas i samband med fälttjänstövningarna, har utskottet från landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition förskaffat sig en promemoria, som utskottet anser sig böra här meddela, så lydande:

»Fälttjänstövningar med trupper af alla vapen (manöver) hafva åren 1871, 1884, 1886 och 1888 egt rum på hösten. Skall af dessa öfningar kunna dragas tillbörlig nytta, är det nemligen nödvändigt, att de förläggas till den tid af året, då grödan till större delen är inbergad, så att den odlade marken får beträdas af trupperna. Åren 1874 och 1878, då sådana öfningar egde rum under högsommaren, framträdde noggsamt olägenheterna af att vid denna årstid anordna dylika öfningar. Då dessutom klimatiska förhållanden hindra dessa öfningars förläggande till senhösten, har början eller midten af september för våra förhållanden syntts dertill bäst passande. De fälttjänstövningar, som egt rum vid denna tid af året, hafva bekräftat detta.

Under åren 1871, 1884 och 1886 hafva vid de regementen och kårer, som deltagit i fälttjänstövningarne, regementsmötena, liksom vid öfriga regementen, varit förlagda till försommaren — med undantag för sisträmnde år af kongl. lifregementets husarkår —, men år 1888 till sensommaren, omedelbart före fälttjänstövningarnas början, hvilket ock blifvit anbefaldt för de trupper, som deltaga i innevarande års fälttjänstövningar. De skäl, som förmått krigsstyrelsen vidtaga denna förändring, äro dels af militär, dels af ekonomisk natur.

Från militär synpunkt utgör det nemligen ett önskningsmål, att regementsmötena, hvilkas öfningar skola utgöra en direkt förberedelse för fälttjänstövningarne, omedelbart föregå dessa sistnämnda. Dessutom är det vid kavalleriet rent af en nödvändighet, att hästarne genom förberedande tjänstgöring sättas i stånd att uthärda de ansträngningar, som af dem krävas under fälttjänstövningarne. Den ringa uthållighet, som de år 1884 från rusthållet direkt till dessa öfningar inkallade kavallerihästarne lade i dagen under öfningarne, föranledde, såsom ofvan anförts, att kongl. lifregementets husarkårs regementsmöte år 1886 förlades till sensommaren.

Från ekonomisk synpunkt har regementsmötets hållande omedelbart före fälttjänstövningarne medfört fördelen att stammanskapet endast behöft

en gång inkallas och hemskickas, under det att detta, då regementsmötet och fälttjänstöfningarne förlagts till skilda tider, måst ega rum *tvänne* gånger. De senaste årens räkenskaper gifva vid handen, att färdkostnaderna till och från regementsmötet årligen i medeltal uppgått för de indelta trupper, som innevarande år äro afsedda att deltaga i fälttjänstöfningarna, till öfver 20,000 kronor. Genom att endast *en* gång till öfning inkalla det i fälttjänstöfningarne deltagande stammanskapet besparas sålunda för statsverket för innevarande år en summa af öfver 20,000 kronor. Färden till och från regementsmötet kräfver i medeltal hvarje gång tillsammans 4 à 5 dagar, hvarigenom, då endast *en* gång inkallelse eger rum, soldaten blir 4 à 5 dagar *kortare* borta från roten eller rusthållet.

Hvad särskildt angår årets öfningar, så kan ändring af det af krigsstyrelsen fastställda öfningsprogrammet icke ske utan stora kostnader för statsverket, emedan uppgörelse angående truppers proviantering m. m. redan träffats med vederbörande leverantörer.

Med afseende å hvad sålunda blifvit upplyst och då, enligt hvad utskottet jemväl inhemtat, fälttjänstöfningar och dermed förbunden framflyttning af tiden för regementsmötena torde för ett och samma militär-distrikt förekomma i allmänhet endast med åtskilliga års mellanrum, har utskottet — som visserligen icke underskattar de af motionären framhållna svårigheter, men finner dem icke utan andra, till äfventyrs ännu större, olägenheter kunna undgås — funnit sig förhindradt att tillstyrka bifall till hvad motionären föreslagit, utan hemställer,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 mars 1889.

På utskottets vägnar:

LUDV. ESSÉN.
